

Asociația Promo-LEX prezintă soluții și recomandări pe subiecte de actualitate din domeniul electoral

Asociația Promo-LEX a lansat astăzi în cadrul unei conferințe de presă, două documente de politici pe subiecte de actualitate din domeniul electoral: „*Constituirea secțiilor de votare pentru alegătorii din stânga Nistrului*” și „*Colectarea semnăturilor în context pandemic pentru susținerea candidaților în alegeri sau pentru inițierea referendumului: soluții și mecanisme alternative*”.

Astfel, pornind de la problemele cronice care există în Republica Moldova în domeniul electoral, ținând cont de contextul pandemic actual, dar și de constatările și

recomandările formulate în rezultatul observării alegerilor prezidențiale din 1 (15) noiembrie 2020, experții Asociației Promo-LEX au elaborat o serie de recomandări pentru soluționarea deficiențelor identificate.

Potrivit expertului Veaceslav Berbeca, autorul analizei „Constituirea secțiilor de votare pentru alegătorii din stânga Nistrului”, numărul și locațiile secțiilor de votare deschise pentru asigurarea participării alegătorilor din regiunea transnistreană la scrutinele naționale nu au fost suficient de bine argumentate de către Comisia Electorală Centrală. Deși în anul 2017 Codul Electoral a fost modificat, fiind stabilite mai multe criterii privind constituirea și funcționarea secțiilor de votare pentru alegătorii din regiune (*numărul de alegători, înregistrarea prealabilă și participarea la alegerile precedente*), astăzi încă mai există neajunsuri ce țin de aplicarea acestora.

Totodată, prin documentul dat Promo-LEX propune adoptarea unei formule clare prin care urmează a fi stabilit numărul

de secții de votare pentru alegătorii din regiunea transnistreană. Una din formulele posibile ar urma să țină cont de numărul total de alegători din regiune, care fiind raportat la numărul maxim de alegători ce pot vota la o secție

de votare ($247609/3000=83$), și ulterior împărțit la rata medie de participare la ultimele alegeri la nivel național (spre ex. 50% la alegerile Parlamentare din 2019), ar sugera necesitatea deschiderii a 42 secții de votare – exact câte au fost deschise de Comisia Electorală Centrală în cadrul ultimului scrutin Prezidențial.

În același timp, reieșind din specificul organizării alegerilor în zona limitrofă a regiunii necontrolate de autoritățile constituționale – din motive de securitate, ținând cont de prezența scăzută la vot în regiune, existența căilor de acces, autorul analizei constată că numărul secțiilor poate fi chiar mai mic decât cel indicat mai sus. Astfel, pentru a asigura participarea la vot a cetățenilor din stânga Nistrului ar fi necesară deschiderea a cel puțin 28 de secții de votare, ceea ce ar presupune participarea a cca. 1330 de alegători per secție de vot.

Cu referință la cel de-al doilea document de politici „Colectarea semnăturilor în context pandemic pentru susținerea candidaților în alegeri sau pentru inițierea referendumului: soluții și mecanisme alternative” prezentat în cadrul aceleiași conferințe de presă, experta Mariana Dobrovolschi, consideră că în context pandemic, una dintre principalele provocări ale procesului electoral din Republica Moldova, este colectarea în condiții de siguranță a semnăturilor pe liste de subscripții în susținerea candidaților sau a inițierii referendumurilor.

Potrivit Promo-LEX, provocările pandemice existente pot și trebuie transformate în oportunități de revizuire a cadrului legal, perfecționare și simplificare a procedurilor.

În acest sens, experta Promo-LEX propune două soluții alternative pentru decidenții politici, suplimentar mecanismului existent. Aceștia pot lua în considerație posibilitatea introducerii unui mecanism de colectare online a semnăturilor și a depozitului electoral, care ar fi aplicate

la etapa de desemnare și înregistrare a candidaților. Acestea, pe de o parte vor asigura securitatea sanitară a alegătorilor pe timp pandemic, dar și ar putea ușura activitatea de colectare a semnăturilor desfășurată de potențialii candidați, precum și ulterioara verificare a acestora de către organele electorale. Ambele metode și-au demonstrat eficiența în practica internațională de organizare și desfășurare a proceselor electorale.

Cu referință la mecanismul online de colectare a semnăturilor propus de Promo-LEX, acesta presupune semnarea de către cetățean pentru un anumit candidat sau inițiativă cu ajutorul semnăturii electronice prin intermediul unui program administrat de Comisia Electorală Centrală. În acest fel va fi evitat contactul direct între colector și cetățean. Potrivit experților consultați de Asociație, condițiile tehnice existente în Republica Moldova permit implementarea în termeni de până la 6 luni a acestui mecanism.

În ceea ce privește depozitul electoral, acesta reprezintă o garanție financiară depusă în vederea înregistrării candidatului în cursa electorală. Depozitul are menirea de a înlocui colectarea semnăturilor în calitate de condiție de înregistrare. Este o practică internațională aplicată în circa 52% din statele UE și conformă standardelor democratice în domeniu. Potrivit documentului de politici, pentru alegerile prezidențiale și parlamentare din Republica Moldova valoarea depozitului ar putea fi de circa 4 000\$ (circa 70 000 de lei). Aceasta este o valoare medie calculată în baza a doi indicatori (PIB/locuitor și valoarea depozitului) din 10 state ce folosesc depozitul pentru alegerile președintelui. Pentru funcția electivă de primar general al mun. Chișinău depozitul electoral urmează să fie de 2 650\$ (circa 46 115 lei), iar pentru funcția electivă de primar al mun. Bălți – 1 500\$ (circa 26 100 de lei). Totuși, valoarea finală a depozitului urmează a fi stabilită de către Parlament, eventual prin aplicarea unui coeficient, reieșind din oportunitatea politică

a adoptării unui astfel de mecanism.

„Considerăm că potențialii candidați trebuie să dispună de posibilitatea de a alege unul din mecanismele menționate, însă fără a dubla colectarea semnăturilor cu depunerea depozitului” a

concluzionat Mariana Dobrovolschi în cadrul conferinței de prezentare a documentului de politici.

Menționăm că propunerile și recomandările formulate de experții Promo-LEX în cadrul acestor două documente de politici au fost consultate anterior, în cadrul a două ateliere de lucru, cu reprezentanți ai instituțiilor/autorităților publice și experți din domeniul electoral, dar și din alte domenii conexe.

Asociația Promo-LEX va transmite ambele documente de politici și recomandările formulate de către experți în adresa autorităților publice relevante, inclusiv a Parlamentului Republicii Moldova, partidelor politice și altor actori relevanți, care urmează să conștientizeze importanța acestor probleme și să depună eforturi pentru inițierea procedurilor de modificare a Codului Electoral și a legislației conexe.

Documentele de politici au fost elaborate de către Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Departamentului Buna Guvernare al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Monitorizarea alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020”, precum și al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare

Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”.

Documentul de politici **„Constituirea secțiilor de votare pentru alegătorii din stânga Nistrului”** poate fi accesat [aici](#).

Documentul de politici **„Colectarea semnăturilor în context pandemic pentru susținerea candidaților în alegeri sau pentru inițierea referendumului: soluții și mecanisme alternative”** poate fi accesat [aici](#).

Pentru mai multe informații, contactați: Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX; GSM: 069 26 96 84; E-mail: inga.stegarescu@promolex.md